

הנגשת שירותי בריאות למפוני העוטף

במלונות באזור ים המלח בעת מלחמת חרבות ברזל

דר' מיכל מימון, דר' ורד קלייטמן, דר' ענת צוראל פרבר, יהודית מלצר
מינהלת רפואית, מכבי שירותי בריאות מחוז דרום ואוניברסיטת בן גוריון בנגב

רקע

אירועי השבעה באוקטובר חייבו פינוי תושבים מביתם באופן בהול. קהילות שלמות פונו לאזור המלונות בעין בוקק. האזור משרת נופשים ותיירים ועל כן מרוחק משירותי רפואה סדירים פרט לתחנת מד"א עם שני אמבולנסים. בשבוע הראשון למלחמה, הגיעו מדי יום אלפי מפונים לאזור המלונות, שבמקרים רבים פונו באופן בהול מבתיהם. על כן נוצר צורך דחוף לבנות מאפס, מערך רפואה שיעניק שירותי רפואה שגרה וחירום. תקציר זה מתאר את ההיערכות של קופת חולים גדולה למתן מענה לאוכלוסיית המפונים.

מטרה

מתן מענה מותאם לצרכים הרפואיים של אוכלוסיית מפוני העוטף.

שיטות

ב-9.10.24 זוהה הצורך בהנגשת שירותים למפונים באזור ים המלח ובהתאם לכך, תוך 3 שעות, נפתחה מרפאה מרכזית עם מרפאות לוויין במלונות. השירותים שניתנו במסגרת המרפאה היו שירותי רפואה, סיעוד, מעבדה ומינהל וכן שירותים של מקצועות הבריאות. העובדים במרפאות היו עובדי הקופה מרחבי הארץ שנרתמו לטפל במפונים נוסף על משרתם הרגילה.

ממצאים

המרפאות נתנו שירות למפונים בתקופה 9.10.23-31.3.24. מענה של רופאי ילדים ומשפחה וכן של בריאות הנפש ניתן על בסיס יומי ובאופן סדיר. בשבועות הראשונים ניתן מענה גם בשבת. שירותי רפואה יועצת ניתנו בהתאם לצרכים שעלו מאוכלוסיית המפונים. בתקופה אוקטובר 23 – פברואר 24, התקיימו 11,045 מגעים (מגע = ביקור אצל גורם כלשהו במרפאה. אם ביקר אצל 2 גורמים, נספרו 2 מגעים וכך הלאה). 98% מהם היו מבטחי הקופה והשאר מבטחי קופות אחרות.

שיעור המגעים אצל רופאי המשפחה והילדים עמד על 23.5% ו-6.1% בהתאמה. שיעור המגעים בתחום בריאות הנפש עמד על 4.5%. 18.3% מהמגעים היו אצל רופאים מקצועיים/סיעוד/מעבדה. 47.6% מהמגעים היו בקרב עובדי המינהל (5,257 מגעים). (תרשים 1)

מסקנות

שירות רפואי מקצועי, אנושי ומותאם לצרכים הייחודיים של אוכלוסיית המפונים היה חלק חשוב במענה האקוטי לאוכלוסיית מפוני עוטף עזה שפוגו מביתם בעקבות האירועים הטראומטיים של השבעה באוקטובר. ההיערכות לפתיחת המרפאה חייבה איתור מתקן מתאים, גיוס וניהול כוח האדם, התאמה של אופי ושעות העבודה, יצירת נוהלי עבודה ייחודיים ועוד.

על סמך הלקחים שהופקו, מומלץ לבנות תכנית לשעת חירום שתיושם במקרה של אירועים דומים בעתיד.

ההתגייסות של הצוותים (רפואי, סיעודי, מנהלי ואחר) שחלקם נמנים על אוכלוסיית המפונים ראוייה להערכה.

מומלץ לתעד את הפעילות על מנת לייצר "תכנית מגירה" שתופעל בעתיד בעת הצורך.

